

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art. coli și corespunzătoare pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concursuri, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 286.

Nr. 404/1910.

Edict.

Învățătorul Stefan Alexandru, fost aplicat la școala din Beregsău, care a fost concediat până la 31 August 1909, dar nu și-a reocupat stațiunea, și nu i-se știe nici ubicațiunea, prin aceasta este provocat, ca în 8 zile să se prezinte înaintea acestui Consistor, cu documentele justificative recerute, la dincontră stațiunea ocupată de dânsul în trecut, se va decretă de vacantă și se deplini în regulă.

Arad, la 8/21 februarie 1910.

Consistorul diecezan din Arad.

Nr. 89 Șc. 1910.

Edict.

Prin aceasta se anunță, cumcă decretul de întărire, extradat de către Consistorul gr.-ort. român din Oradea-mare la 11/23 August 1893, Nr. 871/132 șc., pe seama învățătorului Vasilie Strauț, pentru stațiunea învățătorescă din Oșand, și pierdut de respectivul învățător, prin prezentul edict se nimicește, respective se declară de nevalabil.

Oradea-mare, din ședința Consistorială, ținută la 29 Ianuarie (11 Februarie) 1910.

Vasilie Mangra m. p.,
vicar episcopesc.

Convocare.

Conform dispozițiilor statutare, prin aceasta convoc adunarea generală a Asociațiunii din Arad pentru cultura poporului român, pe zilele de 18 și 19 februarie v. (3 și 4 martie nou) a. c.

Ordinea de zi:*Ziua primă, Joi în 18 februarie v. (3 martie n.), în sala festivă a casei orașului din Arad.*

1. Deschiderea adunării generale la orele 10¹/₂ a. m.
2. Discurs, rostit de Vasilie Goldiș, prim-directorului Asociațiunii.

3. Discursul reprezentantului Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

4. Discursul reprezentantului Societății pentru crearea unui fond de teatru.

5. Raportul general al Direcțiunii despre gestiunea anului 1909/10.

6. Raportul despre starea financiară a Asociațiunii.

7. Raport despre biblioteca Asociațiunii.

8. Alegerea unei comisii de 3, pentru înscrierea de membri noi.

9. Alegerea unei comisii de 5, pentru cenzurarea rapoartelor direcțiunii.

10. Ion I. Creangă, disertațiune de I. Montani.

11. Închiderea ședinței.

Ziua a doua, Vineri în 19 februarie v. (4 martie n.) în sala festivă a seminarului diecezan.

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.

2. Autenticarea protocolului ședinței prime.

3. Referada comisiei pentru înscrierea membrilor noi.

4. Referada comisiei exmise pentru cenzurarea rapoartelor direcțiunii și propunerile acestei comisii.

5. Eventuale propuneri și interpelări.

6. Alegerea biurolui Adunării generale pe noul period de 3 ani, conform Ș-lui 12 din Statute.

7. Alegerea direcțiunii pe anul 1910/11.

2. Închiderea adunării.

Rog pe toți membrii Asociațiunii și pe toți sprijinitorii și binevoitorii culturii române a se prezenta la această adunare.

Arad, 12/25 februarie 1910.

Ioan I. Papp Episcopul Aradului, Președintele
Asociațiunii din Arad pentru cultura poporului român.

Ritul nostru bisericesc și alchoolul.

Leon Tolstoi, celebrul scriitor rus, are o poveste admirabilă, plină de observări psihologice, relativ la starea sufletească a țaranului ajuns la bună situație materială.

„Bea suflute și te veselește“ din evanghelie îmbrăcată într-o formă ușoară și plăcută este aceasta poveste. Omul de astăzi este acolo, cu aceleași înclinări spre rău. Secoli de-a rândul au trecut peste capul lui și cu toate acestea neobservate au rămas

descoperirile științei, opera oamenilor luminați, jertfa adusă de bună voie pentru mântuirea omului din calea pierzării. Cine poartă vina? A noastră este această vină. Până ce noi, cei chemați a lucra pentru mântuirea sufletească și propășirea creștinului, vom afla delectare în enervările alcoolului, deși conștii suntem despre imensa stricăciune morală și fizică, — până atunci nu putem declina dela noi răspunderea.

Nu numai noi singuratici purtăm însă vina, pentru că nu urmează îndreptările, ci parte au la aceasta și superioritățile cari au tolerat, ca alcoolul să se furișeze în biserică, *cooperând cu ritual nostru bisericesc.*

Sunt vr'o câțiva ani decând am cetit, că un episcop din Rusia *a interzis preoților din eparhia sa, ca la funcțiuni preoțești să primească, ori la serviciu divin să admită alcoolul.* Nimic mai mult să nu fi făcut acel episcop, și s'a făcut vrednic de recunoștința neamului său. Cazul acesta l'am relevat și comunicat autorităților mele bisericesti, când s'au cerut datele relativ la consumarea alcoolului și propunerile pentru împiedecarea acestui flagel al omenimei.

Țăranul nostru socotește beutura de nutremânt trupesc. „*Hrana*,” sau „*hăvana*” — cum o numește — este pentru el alcoolul, de orice soi. N'are destule cuvinte de laudă pentru acela, care în pivnița lui păstrează unu sau două butoaie de rachiu, ori vin. De aceasta laudă nu e departe invidia. Cel fericit nu ține »lumina sub obroc;« trebuie să vadă și alții ce comori ascunde el în hămbarele și pivnițele lui. Timpul a sosit, când toamna și-a adunat toate recoltele și lucrul câmpului mai dă omului răgaz pentru veselie. Acum are vreme ca să se mai gândească și la membrii răposați ai familiei.

Glasul duios al clopotului chiamă pe creștini la liturgie. Vin unul câte unul, îmbrăcați în haine sărbătorești, nemâncați cu gândul curat al vameșului de a-se apropia cătră Dumnezeu. Iată însă că întră ispita în biserică: se face sgomot, că doi credincioși, împreună cu familiile lor, au adus vinuri în corfe pline cu sticle umplute de rachiu, cel cu butoaiele, din pivnița a adus chiar un butoi mai mic, de 25 de litre, paus și parastas de odihna sufletelor morților. Nu lipsește nici colacul, al celui mai sărac smerit ca cantitate și culoare, iar celui bogat mai alb și mai mare. Preotul după liturgie, ca să nu-și aprindă paie în cap, negreșit va săvârși ritualul pausului și a parastasului. Capătă bani, colac și — rachiu.

Afară în ușa bisericii, într'alte locuri chiar în biserică, se formează cerc și otrava să dă din mână în mână, înveninând trupurile și sufletele. Creștinul a venit treaz la biserică, spălat pe trup și curat la inimă, iar dela biserică se duce acasă — beat. Nu-i trebuie nici prânzul pregătit cu grijă,

ci ia la huidueli nevasta și copiii, scârbind liniștea familiei și a oamenilor de bine.

Acestea anomalii din biserică noastră le-am relevat și în cercuri mai înalte bisericesti, dar mi-s'a reflectat, că precum din singuraticul om nu poți scoate natura cu furca, așa nici poporul nu-l putem reformă dintr'odată și că datinele poporului trebuie respectate. Aceasta argumentație a schiopătat atunci și schiopătă și acum.

Celebrul scriitor bătrânul conte Leon Tolstoi, prinde condeiu contra și scrie în felul captivant al unei poveste, din care se oglindează firea ticăloasă a omului, pornirea pentru rău. Și noi socotim că mai avem timp, pentru scoaterea unor moravuri atât de scârboase și înrădăcinate atât de mult în biserică noastră. Suntem săraci cu duhul ori credem să îndestulim credincioșii cu felurite forme de slujbe?! Atunci pentru ce lipsește curajul, ca să scoatem din locașurile dumnezești predujmanul cel mai mare al omului, pre însuș satana?!
Dacă în Rusia cea întunecată s'a aflat un luminat episcop, ce împiedecă pe înaintatul occident?!

Iancu Ștefănuț,
preot.

Din biserică autocefală română.

„Biserica Ortodoxă Română”, revistă periodică ecleziastică a Sfântului Sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române, anul XXXIII. N-rul 10. publică sesiunea extraordinară de toamnă a conzistorului superior bisericesc.

Hotărârile luate în acest sinod sunt pentru noi, românii de dincoace de Carpați, de un mare interes, pentru că sunt aduse de arhieriei însuflețiți de una și aceeași simțire: propășirea sfintei noastre biserici pe temeiul sfințelor canoane și conform legilor constituționale, arătându-ne astfel prin exemple vii calea, ce trebuie să apucăm în activitatea noastră.

Conzistorul superior a luat hotărârea să înroleze între membrii săi și preoți mireni, venind astfel în legătură mai nemijlocită cu poporul credincios. Și drept dovadă a folositoarei înoriri, chestiuni de mare importanță s'au desbătut în bunăînțelegere și armonie deplină.

Sesiunea extraordinară a conzistorului superior bisericesc s'a deschis în 14. dec. 1909 cu o deosebită solemnitate. După săvârșirea serviciului divin întră în sala de conferințe toți membrii conzistoriali afară de Episcopul Romanului, care — dupăcum știm — în urma memoriului său de afurisenie s'a depărtat și din conzistorul superior.

După cetirea decretului Regal de deschidere din partea Ministrului de Culte și Instrucțiune, I. P. S. Mitropolit Primat, Președintele, pronunță o cuvântare, în care denoată mulțimea și importanța chestiunilor de activitate, cu cari au de a-se ocupa. Mulțamește Măjestații Sale Regelui pentru încuviințarea noului Conzistor; binecuvântă pe Prea Cucernicii membrii ai conzistorului îndemnându-i totodată la muncă sărguincioasă și pricepută, întru toate chestiunile ce vor veni în desbatere conform învățaturii și așezămintelor sfinților Apostoli. Invoacă binecuvântare lui Dumnezeu asupra lucrărilor acestui conzistor, iar în virtutea înaltului Decret Regal declară sesiunea extraordinară de deschisă.

Di Ministru ia cuvântul asigurând biserica de toate sacrificiile posibile din partea statului, pentruca astfel să poată fi la înălțimea chemării sale; îmbărbătează membrii sinodali și le atrage atențiunea asupra celor șapte milioane de locuitori a căror majoritate zace în întunerecul neștiinței, iar mântuirea lor deprinde în primul rând dela activitatea clerului având acesta un loc de frunte în răspândirea luminii și cultivarea sufletului poporului.

Preotul Econom C. Ionescu aduce mulțumiri în numele clerului mirean din țară pentru atențiunea ce i-s'a dat de a-și trimite și el reprezentanți în conzistorul superior; îi asigură pe P.P. S.S. Arhierii, că acești noi membrii, ca cunosători nemijlociți ai poporului, sub conducerea și povățuirea bunilor Arhipăstori vor fi devotați, vor fi spre mare bine cauzei culturale-bisericești. Mulțamește Dlui Ministru pentru promiterea sprijinului material atât de necesar la aceasta.

În ședința din 16. dec. P. C. Preot Iancu cetește raportul comisiei de petițiuni referitor la regularea conferințelor pastorale. I. P. S. Președintele dispune să se ia măsuri, ca preoții să-și împlinescă cât mai conștientos datoriile lor pastorale, învățându-și supușii la ce este bun și folositor; să lucreze cu duhul evangheliei la curmarea ne'ntelegerilor din popor, făcându-le acestea mai mult din iubire și nu din frica de pedeapsă; să își înprospăteze cunoștințele teoretice și practicile rituale, pentruca conferințele să le facă uniform. Propune — mai departe — înființarea unei comisii „ad hoc” pentru studierea regulamentului conferințelor pastorale, iar în ce privește proiectul de regulament crede, că e bine să se tipărească și să se distribue membrilor spre studiere.

Cetindu-se memoriul cântăreților din Bârlad și jud. Tutova, în care cer înbunătățirea sorții lor, se primește părerea P. C. Preot Ilie Teodorescu, care propune cântăreților rurali, diplomați ai școalelor de cântări bisericești și ai seminariilor inferioare un salariu de 15. lei lunar. Se aproabă hotărârile comisiei de petiții cu privire la memoriul înaintat de cântăreții din toată țara întruniți în congres la Focșani.

De mare importanță e însă pentru noi propunerea P. S. Episcop al Dunării-de Jos relativă la fabricarea luminilor de ceară; anuma P. S. Sa află, că legea actuală despre lumenele de ceară nu poate da rezultatul dorit și aduce ca exemplu la aceasta cele ce se petrec în eparhia P. S. Sale, unde deși se produce foarte multă ceară, este cumpărată de străini și apoi speculată, falsificată. Dreptaceea cere Dlui Ministru să dea voie prin lege, ca în fiecare episcopie să se înființeze pe lângă mănăstiri câte o fabrică de luminări pentru trebuințele eparhiei. Di Ministru face cunoscut, că chestiunea îl preocupă într'un mod deosebit și cere un memoriu cât se va putea mai amănunțit și mai documentat, care ar fi de mare folos în susținerea acestei legi modificatoare. Se alege o comisiune, care se studieze această chestiune sub președința P. S. Sale Episcopului Dunării-de Jos și care să facă și memoriul cerut de Di Ministru.

* * *

Noi 'ceștia de dincoace de Carpați ne și înfricoșăm a mai cugeta asupra astorfel de chestiuni. Sinoadele noastre eparhiale încă n'au luat în privința aceasta nici o dispoziție, iar noi ne îndestulim a privi cum să vinde streinului cu un preț de nimic ceara cea curată, a producentului, pentruca în schimb să cumpere un amalgam ordinar de compoziții falsificate, mestecat cu tot felul de necurățenii și încă cu un preț îndoit. E constatat însă că astfel de compoziții descompunân-

du-se prin ardere aduc o nesocotită daună atât celor ce sunt siliți a stă în fumul lor, cât și picturii bisericești, pentrucă ajungând aceste miazme în plămâni cauzează morburi incurabile de piept, iar venind în coatingere cu colorile picturilor — le distruge încetul cu încetul, făcându-le să negrească, să cadă, până-când fumul de ceară curată, naturală nu numai că nu vatămă, dar dă și unmiros plăcut.

Ce binevenit și poate nici chiar greu de împlinit ar fi deci, ca singura noastră mănăstire, ce ne-a rămas, să îplinească dorința care izvorește și trebuie să izvorească din atâtea inimi române — de a înființa în localul său o fabrică de luminări de ceară, căci pelângă aceea, că îi aduce foloase materiale, ar oferi totodată poporului nostru unilateral în ocupațiunea sa un nou ram de ocupațiune, i-ar da anză să se ocupe mai dinadins cu albinăritul. O asemenea industrie e deci pe cât de necesară, pe atât de rentabilă.

* * *

În ședința din 17. dec. la rugarea P. C. Econ. P. Saviu ca pe viitor să se ridice salariul clerului, Di Ministru promite că o va face aceasta, însă treptat, desprece se ia act.

P. S. Episcop al Dunării-de Jos cere ca preoților, cari substituiesc parohii vacante să li-se ușureze speșele de călătorie, ca mângăere pentru serviciul lor. Iar P. S. Episcop al Hușilor, amintind greutățile, cu cari e împreună substituirea parohiilor vacante, cere ca astorfel de preoți să li-se dea dacă nu toată cel puțin o parte din leafa preoților, ce au fost în respectivele parohii vacante. I. P. S. Mitropolit al Moldovei află cauza înmulțirii parohiilor vacante în lipsa de devotament a absolvenților de seminar cătră misiunea pentru care se pregătesc și deaceea propune ca arhipăstori să aibă posibilitatea de a-l trimite pe candidat acolo unde cere trebuința, iar în schimb salariul să i-se ridice cu 10—20 %.

Față de aceste păreri I. P. S. Mitropolit Primat propune să se înființeze preoți ambulanti pe lângă toate eparhiile, cari apoi să poată fi trimiși liberi la substituirea parohiilor vacante, preintimpând astfel lipsa de preoți fără a le înmulți numărul. Di Ministru luând cuvântul zice că e în curent cu lipsurile de până acum și s'au luat chiar și măsuri în privința aceasta ca d. e. acordarea dreptului preoților, cari vor cere parohiile vacante din Dobrogea — de a fi și învățători. Dsa află de cauză a lipsei de preoți reducerea seminariilor la numărul de trei (a. 1903.) și astfel ar fi lipsă să se introducă în seminarii clasele paralele cari apoi să se poată desființa iarăși, dacă greutățile materiale îi oprește. E de părerea, că trebuie menținută măsura luată de sfântul sinod de a nu se mai permite preoților dela țară să se înscrie la facultatea de teologie, ceea ce deasemenea ar împedeca înmulțirea parohiilor vacante.

Se primește propunerea P. C. Econ. Ilie Didicescu, ca la concursul pentru burse la seminarii, să se admită concurenți în număr egal pentru fiecare județ din circumscripția seminarului, pentruca astfel nici un județ să nu fie expus inconvenienței de a rămânea fără preoți.

P. C. Econ. I. Antonovici propune ca membrii Conzistorului Superior să poarte culion violet ca și membrii conzistoriilor eparhiale. Se primește propunerea I. P. S. Mitropolit al Moldovei ca să se aleagă o comisiune, care să se ocupe cu alcătuirea unui regulament privitor la costumul preoților, studenților în teologie și seminariștilor cum și la statornicirea semnului distinctiv pentru preoții membrii ai conzistorului superior.

La propunerea I. P. S. Mitropolit Primat se discută în special raportul comisiei și proiectul de regulament interior al conzistorului superior, care s'a cetit în ședința precedentă. Se cetește, discută și apoi se primește aproape nemodificat articolul de articol până la al 30-lea, când se ridică ședința.

Pedecile neatârnoare de preoție. ce stau în calea catehizării și delăturarea lor,

rostită în conferința pastorală catihetică din prot. Radnei.

Chestiunea catehizării în școala noastră poporală preocupă zi de zi tot mai mulți factorii conducători ai bisericii și mai ales preoția parohială. Dela preotul din generația mai bătrână până la cel intrat de curând în tagma ostașilor lui Hristos; toți sunt chemați și îndatorați să ia asupra lor sarcina instrucțiunii catihetice strâns legată de chemarea preoțească. A fost o idee fericită pentru viitorul bisericii decretarea obligativității catehizării prin preoți, căci mai înainte numărul celor ce catehizau eră aproape disparent. Celor ce ne-am obicinuit a socoti catehizarea ca o datorie a învățătorului confesional, ne-a venit grea o nouă ocupațiune, mai ales că nu ne-am indeletnicit cu școala și că dela terminarea studiilor teologice a trecut timp mai mult în care cunoștințele pedagogice și cele catihetice au fost mult puțin date uitării. Și iată acum așternuți la munca învățământului catihetic, deși în luptă încă cu greutatea începutului, suntem pe cale a ne împrieteni cu ideea catehizării, care părea multora atât de străină.

Asupra îndatoririi preoției de a catehiza nu mai începe nici o discuțiune. Când recunoaștem aceasta, involuntar se naște întrebarea: cum vom putea satisface mai ușor chemării noastre catihetice și în ce chip vom delătura acele pedeci, cari să opun catehizării ca să putem ajunge mai cu ușor la scopul sublim ce urmărim?

Asemenea agriculturului care curățește mai întâi de spinii și măracini holda spre a brăzda înrânsa cu ușurință, căuta-vom și noi terenul de operațiune și vom delătura dinrânsa tot ce stă în calea muncii noastre de primenire și moralizare a generațiunilor încredințate îngrijirii noastre catihetice. — Întruși în prima conferință pastorală catihetică, salutăm dar cu însuflețire ideea întrunirilor de acest fel, menite a da directivă în chestia învățământului religios, a întruni pe cei chemați la regenerarea religioasă morală într'un corp matur, conștiu de înaltă misiune a păstoririi sufletelor.

Onorată conferință! Designat de prea onoratul domn protoprezbiter tractual — care are toată sollicitudinea pentru consfătuirea noastră de astăzi — îmi iau voie a desfășura în cele ce urmează pedecile cari să opun catehizării și mijloacele prin cari să pot delătura spre a promovă astfel cu succes evanghelizarea tinerelor vârstare ale neamului. Vă rog să urmăriți cu bunăvoință modestele și nepretențioasele mele espuneri și păreri.

Învățământul religiunii în școala primară are în vedere deșteptarea și întărirea sentimentului religios moral și în conzecință formarea caracterelor creștinești neșovăitoare și neclătite. Acest scop s'a avut în vedere și la compunerea planului de învățământ pentru școala noastră confesională, care plan normează și cercul de activitate catihetică a preotul pentru toate clasele școalei poporale. Iar planul de învățământ pe lângă toate că urmărește principiul educațiunii religioase

morale prin predarea și apropierea istorioarelor alese în câteva puncte formează pedecă în calea catihizării cu efect. Cu deosebire materialul statorit pentru clasa primă nu e de natură a deșteptă în băiat sentimente religioase morale și de a l' pregăti pentru instrucția ulterioară catihetică. Povești ori fabule cum sunt cele arătate în plan d. e. Capra cu trei iezi, Fata bărbată și fata leneșă apoi cei trei fluturași, nu sunt potrivite pentru învățământul religiunii. Nici istorioarele religioase morale de un conținut mai lung nu sunt apercetibile priceperii elevilor începători, mai ales din motivul căci abia cătră finea anului întâi sunt capabili ași esprima cugetele în ziceri scurte.

Succesul învățământului religiiei în clasa I — și s'ar putea susține cu drept cuvânt peste tot — atârno mult de progresul ajuns în exercițiile intuitive cari de altcum au mare înrăurintă asupra tuturor ramurilor de învățatură ce să predau în școala poporală. De unde rezultă, că progresul slab dobândit în propunerea exercițiilor intuitive va dificultă în masură mare munca catehizării. Pedeca aceasta numai așa să va putea înlătură, dacă vom propune material mai puțin în clasele inferioare până ce elevii vor fi în stare a da răspunsuri clare la întrebările puse și a reproduce istorioarele enarate de catihet la înțeles și independent. — Destoinicia și abilitatea învățătorului va facilită munca catihetului.

Trecând la materialul pretins pentru clasa a II și a III să poate afirmă cu tot dreptul că istorioare cum sunt: Cain și Avel, jertfa lui Avram, apoi David și Goliat, David și Avisalon sunt pedecă în calea moralizării, când sunt propuse superficial și fără temeinicie, când nu avem destulă rutină metodică și pedagogică ca să accentuăm într'o formă sistematică morale ce să desfășură dinrânsele. Istorioare ca de pildă David și Goliat, David și Avisalon formând numai pedecă în mersul instrucției religioase, ar putea să lipsiască din planul nostru de învățământ.

Fiind scopul ultim al învățământului catihetic formarea de caractere tari, vom avea în vedere principiile educative, iar nu înbogățirea cunoștințelor. În deosebi la clasa întâi, e de dorit, ca în planul de învățământ să se ia numai istorioare de cuprins scurt din cercul de gândire și lucrare al băieților, iar la istorioarele biblice să se pună mai mult pond pe testamentul nou, de care să pasionează mai cu samă creștinul nostru în viață. Având înaintea ochilor principii: „non multa sed multum“, vom învinge obstacolele ce ni-se opun.

E o pedecă pentru catihet lipsa de manuale corăspunzătoare pentru clasele a V și a VI. Istorioarele bisericesti scrise de Dr Petru Barbu nu satisfac trebuințele școalelor poporale. Fiind scrise într'o limbă grea de înțeles pentru elevii noștrii reclamă esplicațiuni multe, prin urmare îngreunează munca catihetului. În acest punct nu peste mult ni se va ușoră sarcina prin istor. bis. ce va adită zelosul părinte Nic. Crișmariu din Bărăteaz. (Venerata superioritate diecezană va binevoi să inziste pentru scrierea unor manule de istorioare bisericesti ca tipuri caracteristice accesibile elevilor din școala poporală, pentrucă fără manual catihetului nu va putea exhausta materialul din religiune pretins în planul de inv.) până atunci vom pregăti înșine istorioarele recerute, propunându-le conform trectelor formale uzuate.

Mai mult decât în școala confesională, *catihetului* împină pedeci în școala de stat, cu deosebire la acei elevi cari nu au frecventat vr-o școală confesională. Băiatul școalei de stat nu se știe esprima în limba

maternă decât în felul cum s'a obicinuit în casa părintească și în societatea celorlalți copii cu cari se însoțește. Noțiuni clare asupra lucrurilor și ființelor *nu posede*. Să impune întrebarea cum și vom putea pregăti pentru înțelegerea învățăturilor ce trebuie să-i predăm din religie?

Înainte de toate ar trebui să-i deșteptăm sau trezim sentimentul de limbă înăscut. Deodată cu istorisirea celor mai ușoare întâmplări din viața copilărească, îi trezim sentimentul de limbă și îl conducem prin explicațiuni scurte și lămurite la cunoașterea ființelor și a lucrurilor apoi ajutându-i la formularea unor răspunsuri scurte și precise îi atragem atențiunea asupra limbei materne fără a cărei cunoștință, învățarea religiei în școala de stat ar merge foarte anevoios. De sine înțeles, că aceste exerciții intuitive nu pot fi urmate și de propunerea sistematică a gramaticii, pentru carea n'avem nici timp fizic suficient nici autorizarea veneratei superiorități școlare. Ci ne vom mărgini a delătură pedeca ce să pune în calea învățământului catihetic în școala de stat, ușurând apercoperia învățăturilor de morală și credință dobândite prin predarea metodică a istorioarelor relig. morale.

Alegerea materialului de propus în școala de stat să pare că e lăsată în grija și chibzuința catihetului, dela priceperea și iscusința căruia depinde ce e potrivit a se predă în școala de stat, ca elevii acesteia să nu rămână fără învățăturile rel. mor. atât de necesare poporului nostru. Nu să poate presupune, că s'ar afla între bărbații nostri de școală, știutori cari să pretindă exhaurirea planului de inv. privitor la religie și cu elevii de confesiunea noastră frecvenți ai școlii de stat. Dar să impune cu insistență, că ce să ține de propunerea religiei în școlile de stat elementare, Veneratul Consistor ca autoritate școlară diecezană să stabilească un plan de învățământ pentru studiul religiei în școlile elementare ale statului, iar aceasta va binevoi să o facă în conformitate cu nevoile actuale și (trebuințele sufletești ale poporului nostru), cu greutate și pedecile ce obvin catihetului școlii de stat.

Purtarea de grijă pentru scrierea și editarea unor manuale de religie conform priceperii elevilor români ortodoci din școala de stat, revine iarăși veneratei superiorități diecezane carea va recunoaște că manualele de religie ce avem, în școala de stat nu sunt ducătoare la scop.

E cunoscut apoi tuturor faptul, că manualele nelegate peste tot, ajunse în mâna elevului abia țin întregi cel mult două trei luni, după cari urmează desprinderea foilor și pierderea lor. Mai vârtos cărțile de religie la noi toate să desfac în formă broșată sau nelegată, fapt, care nu împedecă, ca cei interesați să le compacteze după cumpărare; aceasta însă nu să face din pricina că legarea cătorva cărți costă mai mult iar particularii și parohiile cari procură atari manuale nu sunt totdeauna în poziția de a le și lega, fiind și dealtecum destul de scumpe. De aci urmează că la finea anului școlar mulți băieți au numai niște petece de hârtie, în loc să aibă o carte carea cu drag să o cetească și după eșirea din școală.

Elevul mai bucuros ia în mână o carte legată care îi potenează interesul pentru învățatură, făcându-i să învețe mai cu drag. Deși catihetului nu e împedecat în activitatea sa prin faptul arătat, totuși să poate accentua necesitatea de a pune la dispoziția elevilor cărți compactate, ca să le aibă ca pe niște credincioși prieteni în viață. În respectul acesta Ven. Consistor diecezan poate ușura lucrul catihetului, înzistând

și dispunând ca și manualele de religie să iasă din librăria diecezană în stare compactată, ca să se măriască și prin aceasta dragostea și interesul pentru învățăturile cele mântuitoare de suflete. Având cărți, elevii țin în memorie mai cu înlesnire cele auzite, și predate de catihet în școală.

În multe parohii bugetul e îngreuiat de exigențele înmulțite ale vieții intrată că pentru cărți abia să mai ajunge; de altă parte părinții fiind săraci, nu pot prevedea pe băiați lor cu toate cărțile de lipsă. În asemenea cazuri catehizarea va înainta anevoios și precurgerea întruniri materialului din religie va fi aproape cu neputință. La repețirea istorioarelor înșirate în plan vom întâmpina și mai multe pedeci în lipsa manualelor de religie.

Între astfel de împrejurări suntem constrânși a ne mărgini la mai puțin și a repeți mai des cele ce am propus. Dar la propunerea catihizmului avem trebuințe inevitabile de manuale, ca învățăturile de credință să nu să uite în scurtă vreme.

Ce privește pedecile cari le întâmpinăm la menținerea disciplinei în timpul catehizării, Ven. Consistor a dispus că învățătorul să fie în școală sub durata oarelor de religie spre a supraveghea pe elevii și a da ocupațiuni scripturistice celor ce nu sunt ocupați cu religia. E atât de firesc că fără ordine și disciplină, învățământul catehizării nu poate da înainte și peste tot nu poate produce rezultate satisfăcătoare. În vreme ce ne ocupăm de o clasă, celelalte lăsate în voia lor vor face zgomot, zădărniciind astfel truda noastră. Să reclamăm dar *prezența învățătorului pentru manauarea disciplinei*. Aceasta o fac însă foarte puțini și nu exagerez dacă susțin că aproape nici unul, cu toate că Veneratul Consistor a luat măsuri din vreme pentru urmarea catehizării. Unii pentru motivul că certați fiind cu învățătorul, nu'l văd cu drag le oarele de religie, alții sub cuvânt că nu's avizați la învățător pentru susținerea rânduiei bune în școală și iarăși alții ca să lase învățătorului timp liber pentru pregătire, nu profită de a recurge la remediul asigurat prin dispoziția Ven. Consistor.

La tot învățătorul, a cărui poziție s'a îngreuiat mult prin noile legii școlare, să va bucură de timpul liber ce i să ofere spre a să pregăti pentru școală unde îl așteaptă atâtea îndatoriri grele. Nici nu e cu drept a i să luă în nume de rău aceasta..

Ne întrebăm acum în ce chip vom putea păzi ordinea în clasele de cari nu ne ocupăm? Menținerea disciplinei să poate ajunge mai ușor dacă elevii vor fi ocupați totdeauna. Învățătura morală estrasă o scriem pe tablă și punem școlarii să o descrie; iar la repețire și la clasa primă peste tot cerem învățătorului să dea elevilor ocupațiuni scripturistice, de cari va cere samă după catehizare. Când propunem d. e. clasei a II, ținem cu atențiune încordată și pe cei din a III, ca la întrebări mai grele să vină într'ajutor cu răspunsurile lor cele mai mici și în modul acesta repețind cu cei din clasa superioară, le întipărim în memorie învățăturile propuse. O predare metodică, convingătoare și însuflețitoare va tine în atențiune încordată mai multe clase și dimpotrivă o întreținere, cu elevii lipsită de spirit și vioiciune va deranja învățământul și va dificultă susținerea ordinei și a disciplinei.

Pe lângă pedecile în mare parte neatârătoare de preoțime cari stau în calea catehizării cu spor, să pot înșiră cazurile de ordin spiritual, când preotul e poftit să administreze taina euharistiei cu deosebire, apoi să facă rugăciuni la bolnavi, cari nu sufăr amănare. Asemenea funcții sunt mai dese în comunele mai mari și împedecă câte odată pe catihet în exercitarea

misiunii catihetice. Veneratul Conzistor a prevăzut și atari cazuri, când a rânduit, ca pentru oarele de religione întrelăsate din cauză binecuvântată să ni să dea altele ca să nu sufere catehizarea. Unde cerul a binecuvântat comuna cu conducători cari să respectă și cari știu incunjură ori ce inconvenient care poate slăbi credința în popor, acolo, nu încape îndoială, că și afacerea catehizării să va tranșă în spre binele bisericii. Dar în parohia, în care s'a instăpănit duhul nefericit al certelor și luptelor pentru stăpânire și întâietate, acolo nici prin ordinațiuni și rânduieli binevoitoare nu să poate asigura procesul fericitor al moralizării și regenerării vieții sufletești a poporului.

Pedeca ivită la cazurile de natură spirituală să poate delătura numai cu concursul celui alt factor al parohiei, cu bunăvoința și sollicitudinea învățătorului cu care muncim în acelaș ogor.

Dela noi ca preoți și catiheți să pretinde, ca în toate referințele (vieții) oficioase și sociale să privim pe învățător nu ca pe un subaltern ci ca pe un tovărăș de luptă și muncă cât timp vom mai stă la olaltă sub aripile ocrotitoare ale bisericii naționale. Iar cine va voi să fie mai mare, să fie tuturor slugă, ne învață preotul tuturor veacurilor, ca să știm că servind cu demnitate putem ajunge și la cinstea întâietății în biserica căruiă slujim cu credință. Făcându-ne dor „tuturor de toate“ după cuv. apost. ginților, vom înălțura și din calea chemării noastre învățătoarești toate pedecile și în modul arătat vom dobândi bunăvoința și dragostea învățătorului, cu care trebuie să mergem alătura pe calea grea a nobilității sufletești și a redășteptării religioase morale.

Relativ la impedimentele cari ne stau în cale, Veneratul Conzistor și până acum ne-a dat tot sprijinul posibil intru delăturarea lor și nu ne îndoim, că și în viitor va promovă cauza catehizării, ajutându-ne ca să ajungem în poziția de a ne degaja cu toată virtutea de datoria grea sublimă a catehizării. Avem toată încrederea, că ce privește manualele, îndreptările ce să impun în plan apoi compunerea unui plan de învățământ pentru școalele de stat și editarea de manuale pentru aceste, Ven. Conzistor va luă dispozițiile de lipsă.

Tot așa spre înaintarea catehizării va servi și regularea compentințelor preoțești, cum sunt birul și stolele, cari în forma neregulată cum să află astăzi, dau anză la ceartă, întărită spiritele și peste tot odiul, cu care e incunjurat în unele parohii preotul de păstoririi săi să resfrânge și asupra băieților incredințați îngrijirii noastre catihetice și împedecă și în chipul asta munca catihetică a preotului. Căci nu se poate presupune, că băiatul care de multe ori e martor ocular la unele tocmeli, ori auzind în familie despre pretenziunile stolare ale cutărui preot, să nu'și formeze idei rele despre preot, ori să ne vadă în el pe un om nedrept, hrăpăreț și lacom, mai vartos că așa îl prezintă părinții. Să se restabilească în modul arătat raportul de dragoste între păstor și păstoriti, ca să nu putem prezentă și în fața elevului neatinși de vre'o umbră de bănuială, ca modele de curăție și morală. Până atunci catehizarea nu va aduce multe roade.

Onorată conferință! Ca de încheiere, fie'mi permis a da espresiune părerii mele, că în opinia publică am fost conziderați și suntem încă ca un corp inert, incapabil de muncă. că preoția de mulți eră socotită ca o carieră comodă și prea ușoară. Și iată în ce chip numai prin revenirea la oficiul pastoral catihetic să resfiră rând pe rând prejudiciile și păreriile în multe privințe juste. Să le răspundem acum cu o activitate asiduă fără preget, pornită din convingerea biruinții idealului creștin, din cea mai curată dragoste evanghelică,

care toate le poate. Odinioară știința și virtutea erau apanajul preoției, să revenim la aceste talismane neprețuite, ca să biruim ori ce pedecă care ne stă în calea catehizării, ascultând glasul tainic, care ne incurajază de sus: Îndrăzniți, că eu am biruit lumea!

Cornel Popescu,
preot.

Alcoolismul.

Sinodul protopresbiteral al tractului Arad ținut la 9/22 l. c., la propunerea părintelui Iancu Ștefanuțiu a hotărît cu unanimitate ca să roage pe P. S. Sa DI Episcop, să enunțe oprirea folosirii beuturilor alcoolice la părăstasul ținut pentru odihna sufletelor celor reposați.

Am fost convinși, că preoția noastră conștie de chemarea sa sublimă, va înțelege rostul graiului nostru în lupta contra demonului ce țintește la baza sfintei noastre biserici.

Suntem siguri, că bunul nostru Părinte va ascultă cererea proției sale, prin ce se va introduce și o uniformitate în dieceza noastră.

Să auzim glasul și acelor alalte protopopiate!

Igiena băuturilor. Apa este singura băutură necesară omului, ca și tuturor ființelor viețuitoare. Toate apele pot fi băute după ce au fost fierțe. Să se aducă bine aminte că apele nu pot niciodată fi purificate prin adăogirea de vin sau alt alcool. Vinul, berea nu trebuie băute de cât cel mult la masă și în mici cantități. Trebuie însă să nu se uite că cumpătarea este o virtute, fără limite fixe. Cumpătarea este dejă *abuzul* pentru mulți oameni, fără ca ei să-și dea seama. Să se ferească de acest cuvânt care servește de a acoperi fie neștiința, fie nesațiul, fie adevăratele excese. Un pahar de vin sau țuică dimineața, aperitive înainte de dejun un cognac la cafea, aperitivul la masă seara, la care se mai adaugă ici colea alte consumații (vin, bere), în timpul zilei, acesta este regimul moderat a mii de oameni. Acest regim cinstit conduce repede la alcoolism. Acei cari beau băuturi fermentate, ca bere, vin, trebuie se observe cel puțin regulele următoare: Să dea preferință băuturilor fermentate slabe. Să nu beai decât vinul natural și acesta amestecat cu apă. Să nu bea mai mult decât 2 pahare de lichid la masă. În timpurile călduroase setea trebuie stinsă cu apă, ape minerale, apă găsoasă, sirop, lemonadă cafea, ceai, lapte. Se nu beai nici o băutură spirtoase pe nemăncare. Este o mare greșală a da copiilor băuturi spirtoase de orice fel, chiar amestecate cu apă, acestea oprindu-le creșterea. Cine a suferit de alcoolism nu se poate vindeca decât dacă se supune la un regim esclusiv de apă. În ceace privește spirtoasele propriu zise, ca rachi, țuică, cognac, toate aperitivele, etc., acestea nu sunt băuturi, ci adevărate otrăvuri. Băuturile alcoolice preparate în casă sunt tot atât de otrăvitoare ca și cele din comerț. Feriți-vă de băuturile spirtoase!

Moderații. Ori cu cine vorbești despre abstenență alcoolică, cu mândrie i-ți ripostează, că el n'află senzul abstenenței totale. El e *moderat*, bea diu când în când... când i-i cere pofta inimei sale nu mult bea la ocaziuni *binevenite*. Ocaziuni bine venite are românul destule! Toți știm cum stăm cu *aldămașul*!

În fruntea unei comune, de regulă să alege de primar o persoană care e mai moderată în cele ale alcoolului, un om de frunte. Primarul din Iamul mic (Verșeț) cu numele Mitru Maxim în joia trecută a tăiat și el porcii și a chemat la *aldămaș* între alții pe fratele său mai tânăr. Trece un pocal după altul, frații discută tot mai vehement. Alcoolul dejă lucră. Primarul în vehemența sa rade câteva părechi de palmi fratelui

mai tânăr iar acesta uitând de sine prinde cuțitul, cu carele au fost junghiat porcii și îl infige în inima fratelului său. Primarul cade mort Ce face alcoolul, de și e beut de *moderați*?... (N. M.)

CRONICA.

Consistor plenar. Joi s'a întrunit Consistorul plenar, care a publicat concurs pe protopopiatele vacante din cercul Chișineului și a Butenilor și a luat dispoziție pentru îndeplinirea protopopiatul Lipova. A definit pe profesorii Trifon Lugojanu Nicolau Mihulin și Vasile Micula și a denumit de învățător la școala tractuală din Hălmașiu pe Adam Dragoș.

Examen. Profesorul seminarial Avram Sedean a prestat examenul pedagogic la universitatea din Cluj.

Existența peregrinajelor în biserica veche creștină. — Peregrinaje, adică călătorii la locurile, unde au viețuit sau au servit persoane sfinte sau unde se află relicviile acelor persoane începură a se face în biserica creștină foarte timpuriu, devenind curând foarte obicinuite în toată biserica. Înducând Eusevie (Praeparatio evangelica Lib. 13 c. 11) cuvintele lui Plato: Cumcă cei ce au murit în resbel de moarte glorioasă se cuvine să se onoreze ca spirite bune și locurile lor să se țină în onoare, zice mai departe: Aceste cuvinte se pot aplica și la moartea bărbaților iubitori de Dumnezeu, cari cu drept cuvânt se pot numi adevărați eroi de virtute. Pentru aceea e la noi datina, a peregrina la mormintele lor, a face voturi și a onora spiritele lor fericite. Iară sf. Ioan Hrisostom zice: „Vezi cetățile, cari peregrinează la mormintele martirilor, uită-te la poporele, cari ard de dorul lor“ (Exposit. în Psalm. 115. n. 5). Hrisostom doriă însuș să peregrineze la Roma la mormântul sf. apostol Paul. El zice: „Eu aș dori acuma să fiu la locul, unde se păstrează acele cătușe, aș voi să văd lanțurile, de cari se sparie demonii, iară îngerii le onorează. Și de aș fi eu liber de grijile diregătoriei episcopale, de aș avea un corp mai tare și mai sănătos, aș întreprinde peregrinajul cel mare, spre a vedea măcar lanțurile și prinsoarea lui Paul“ (De laudibus Pauli apostoli Hom. VII.). Dară nu numai la mormintele sfinților și ale martirilor se făceau peregrinaje, ci și la sfințele locuri din Ierusalim, Vithleem, Nazaret și Capernaum, precum și la renumitele biserici apostolice. Cei mai cunoscuți închinători creștini din secolile prime, cari au peregrinat la Ierusalim, au fost: Alexandru episcop în Capadocia, care la începutul sec. III. călători la Ierusalim spre a cercetă locurile, pe cari Isus Hristos le sfinți cu călcarea prea curatelor sale picioare, și care cu ocazia acestei călătorii deveni episcop în Ierusalim murind în anul 251 ca martir. Apoi împărăteasa Elena, care în anul 320 călători la Ierusalim cu dor fierbinte de a află mormântul și crucea Domnului și cari aflându-le le onoră cu mare pietate tot timpul până la moartea ei întâmplată la fine anului 326. Pe la finea secolului IV., între anii 385—387, călători la Ierusalim spre a cercetă locurile cele sfințe călugărița din Galia Silvia, dela care avem și o descriere interesantă a călătoriei ei (S. Silviae Aquitanae Peregrinatio ad loca sancta. Edit. II. Romae 1888). În urmă în secolul V. merse la Ierusalim spre a se închină onoratei cruci Maria Egipteană, aceea femeie minunată care, ducând prin 17 ani o vieță desfrănată, ca nime altul, după ce se închină crucii Domnului se căl de păcatele sale și rugându-se în pustiul Iordanului și petrecând aice 48 de ani în post și rugăciune ajunse în sfârșit la deplinitate morală (Cf. Nicephori Callisti Hist. eccl. L. XVII. c. 5).

Concurs.

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Conzistor dto 11/24 februarie 1910 Nrul 755/910 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei din *Becicherecul-mic* (prezbiteratul Timișorii), declarată vacantă prin concluzul Ven. Conzistor dto 14/27 ianuarie 1910 Nru 196/910, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul se compune: a) din folosirea casei parohiale cu intravilanul de 400⁰□; b) folosirea sesiunii parohiale și a grădinei estravilane de 500⁰□ în carea se poată planta și viii; c) birul legal; d) stolele legale și e) întregirea dotației preoțești dela stat. Dările publice după beneficiul întreg are să le supoarte alesul. Pentru catehizare la școala confesională alesul nu primește nici o remunerație. Parohia e clasificată de clasa a doua. Recursele ajustate cu documentele prescrie conform §-17 alinia a doua a Regulam. pentru parohii a se trimite la Prea On. oficiu prezbiteral în Timișoara. Recurenții vor avea să se prezente în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică d'acolo spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Becicherecul-mic la 6/19 februarie 1910.

Comitetul parohial:

Cu consenzul: *Dr. Tr. Putici*, prezb.

—□—

1—3

Pe baza rezoluțiunii Ven. Conz. diecezan cu Nrul 7820 din 1909, resp. 289/1910 pentru îndeplinirea parohiei a II-a din *Galșa*, devenită vacantă în urma decedării parohului N. Drăganca, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în org. of. „Bis. și Școala“.

Emolumentele, împreunate cu aceasta parohie, sunt: 1. Una sesiune pământ cu dreptul de pășune; 2. Birul preoțesc și anume: dela cei cu pământ și casă una măsură de grâu, dela cei fără pământ $\frac{1}{2}$ — jumătate — măsură de grâu; 3. Stolele legale.

Fiind parohia clasificată de clase I, dela reflectanți se recere cvalificațiunea prevăzută în alinia I-a din §-17 a Reg. pentru parohii. Alesul va suportă toate contribuțiile, ce cad după beneficiu, va catehiză la școalele noastre confesionale și eventual la ceea de stat, fără a țineă cont la vre-o remunerațiune dela comuna bis... Jumătate din întreg venitul parohial până la 31 august 13 sept. 1910 conpete vād. preotese.

Recursele ajustate cu documente prescrie și adresate com. parohiale din Galșa, sunt a se subșterne la P. O. of. protopopesc dela Șiria (Világos), iar recurenții se vor prezentă — pe lângă stricta observare a § 20 din Reg. — în cutare duminică ori sârbătoare în sfta bis. din Galșa, spre a-și arată desteritatea în cele rituale și oratorie.

Dat din ședința extraordinară a comitetului parohial rom. gr. or. din Galșa, la 10/23 ianuarie 1910.

Tr. Terebenț,
preș. com. par.

Iuliu Groșorean,
not. com. par.

În conțelegere cu; *Mihail Lucuța*, protopzbiter.

—□—

1—3

1. *Voivodeni*: În bani gata 200 cor. 2. Lemne pentru învățător și scoală 16 metrii 3. Scripturistica 12 cor. 4. Conferința 24 cor. 5. Stole dela înmormântări mari 1 cor. dela mici 50 fil., dela mari cu liturgie 2 cor. cvartir și grădină.

2. *Mustești*, în bani 181 cor. Pământ extravilan 6 jugh. 45 cor. 3. 6 șinice grâu 80 cor. 4. 6 șinice cucuruz

60 cor. 5. 8 stânjini de lemne și pentru sala de învățământ. 6. Scripturistica 8 cor. 7. Conferința 16 cor. 8. Cvartir și grădină și venitele cantonale.

3. Roșia, în bani 240 cor. 2. 6 Hll. grâu 78 cor. 3. 6 Hll. cucuruz 60 cor. 4. Lemne pentru învățător 4 stânjini și 2 stânjini pentru sala de învățământ; 5. Conferința 12 cor. 6. Scripturistica 6 cor. 7. Cvartir corăspunzător și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-una din stațiunile de sus, recursele adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documentele prescrise, vor avea a-le subșterne oficiului ppopesc din Buteni (Buttyin) com. Arad, până la 30 zile după publicarea acestui concurs având a-se prezenta în careva duminică ori sărbătoare în s. biserică din comuna în care a recurs, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Buttyin (Buteni) 27 ian. 1909 9 febr. 1910.

Comitetele parohiale

În conțelegere cu: *I. Bodea* pprot. inspector școlar.

—□—

2—3

Pe baza încuviințării Ven. Conz. Nr. 7515/909, — se escrie concurs pe parohia de *cl III* din *Iarcoș*, iar în urma dispozițiunii Ven. Conz. Nr. 134/910 pe parohia de *cl. III* din *Neagra*, cu termen de 30 zile dela prima publicare, pe lângă următoarele emoluminte:

In Iarcoș: 1. $\frac{1}{2}$ sesie parohială, parte fânaț, parte arător. 2. Dreptul de pășunat pentru 8 capete vite. 3. Birul preoțesc una măsură cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă, circa 70 de numere, sau 2 cor. de număr. 4. Stolele legale. 5. Întregirea legală dela stat. Dările după sesie le va suportă cel ales având a și catehiza în școala confesională ort. de acolo fără altă remunerațiune.

In Neagra: $\frac{1}{2}$ sesie pământ. 2. Birul dela 70 case 10 Hl. cucuruz sfărmat. 3. Stolele legale. 4. Întregirea legală dela stat. 5. Dările după sesie le va suportă cel ales, având acesta a și catehiza în școala ort. de acolo fără altă remunerațiune.

Ambele parohii fiind de *cl. a III* dela recurenți să recere cvalificațiune corespuzătoare.

Doritorii de-a ocupa vre-una din parohiile de sus recursele adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documintele prescrise în regulamentul pentru parohiile, vor avea a-le subșterne oficiului protopopesc din Buteni (Buttyin) în timpul indicat, având a-se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică, —pe lângă observarea §-ului 20 din Reg. pentru parohii, — spre a-și arăta desteritatea în oratorie și rituale.

Comitetele parohiale

În conțelegere cu: *Iuliu Bodea* adm. protopopesc.

—□—

2—3

Pe baza inaltului ordin al Ven. Conzistor Aradan Nr. 7512/909, se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei a II din *Nadăș*, protoprezbiteratul Butenilor, devenită vacantă prin trecerea la cele eterne a fostului paroh *Ioan Körösladanyi*, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Parohia fiind de *cl. I* dela recurenți se cere cvalificațiunea prescrisă în alinia primă a §-lui 17 din Regulamentul pentru parohii. Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu intravilan. 2. Una sesiune pământ la deal. 3. Birul preoțesc dela fiecare casă câte 15 litre grâu ori cucuruz. 4. Stolele legale. 5. Întregirea legală dela stat. 6. Dările după sesiune și intravilan are a-le suportă alesul. Să observă, că nou alesul e obligat a catehiza în școalele ort. române din loc fără altă remunerațiune dela parohie ori dieceză.

Doritorii de-a ocupa aceasta parohie să avizează, că petițiile ajustate regulamentar, și adresate comitetului parohial din *Nadăș*, să-le înainteze P. On. oficiu protoprezbiteral în *Buttyin* (Buteni) având dânsii cu stricta observare a §-lui 20 din regulamentul pentru parohii, a-se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică din *Nadăș*, spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic ori oratorie.

Din ședința comitetului parohial ținută în *Nadăș*, la 26 decembrie 18 ian. 910 1909.

Georgiu Popoviciu

paroh. preș. com. paroh

Mihailu Voluntir

inv. not. com.

În conțelegere cu: *Iuliu Bodea* adm. protoprezbiteral.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești cantonale din *Magulicea*, să escrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. Salar în bani gata din cassa cult. 500 cor. 2. Spese de conferință 20 cor. 3. Scripturistica 20 cor. 4. Lemne pentru încălzirea salei de învățământ și a locuinței învăț. după trebuință. 5. Uzufuctul grădinei școl. $\frac{1}{2}$ jughâr. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. 7. Locuința în natură întregirea salarului învățătoresc la 1000 cor. cu ajutor de stat și cvincvenalele să vor cere dela stat conform art. XXVII 1907.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt poftiți să-și subștearnă recursele lor instruate conform regulamentul și adresate comitetului paroh. la subsemnatul în *Halmagiu* (*Nagyhalmagy*;) totodată sunt poftiți a-se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică din *Magulicea* spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscuți poporului.

2—3

Comitetul parohial

În conțelegere cu *Cornel Lazar* protopop insp. școlar.

Compactor român în Arad Iustin Ardelean

Strada Weitzer János Numărul 13.

Execută grabnic
și prompt tot felul
de lucrări, ce se
ating de aceasta
branșe. Legătură
fină și durabilă.
Serviciu prompt și
prețuri moderate

